

Реферат на тему: "Життя та творчий шлях Марійки Підгірянки"

Марійка Підгірянка

Реферат
на тему
"Життєвий і творчий шлях
Марійки Підгірянки"

Дочка лісничого Ленерта була талановитою і вразливою дівчинкою, вона жадібно тяглася до науки, та через матеріальні труднощі батько не міг дати їй освіти. Йому вдалося вивчити лише сина, а четверо дочок, серед них і Марійка, повинні були змиритися зі своєю долею: їх чекала хатня робота, господарство...

Народилася Марія Омелянівна Ленерт (за чоловіком – Домбровська), відома в літературі як Марійка Підгорянка, 29 березня 1881 року в прикарпатському селі Білі Ослави на Станіславщині (тепер Івано-Франківщина). Серце дівчинки прагло краси і світла, вона хотіла вчитися, і дідусь по матерів навчив онуку читати, писати, але з початковою школою її освіта й закінчилася.

Допитлива і наполеглива Марійка на цьому не зупинилася: вона шукає відповіді на багато життєвих питань у книгах, мріє вивчитись на вчительку, і зрештою їй вдається – таки скласти 1896 року екзамени до Коломийської школи, а 1900 року – на атестат народної учительки. Відтоді понад сорок років вона навчає дітей у найбільш віддалених гірських місцевостях Галичини та Закарпаття.

Десь у тринадцять років дівчина почала записувати свої перші вірші. З 1902 року поезії за підписом Марійки Підгорянки з'являються у періодичних виданнях. А 1908 року побачила світ її перша збірка віршів "Відгуки душі". Рукопис другої книжки "Краплини крові", підготовленої до друку, загинув у вирі першої імперіалістичної війни.

Тривалий час Марійка Підгорянка працювала в дитячій літературі, вміщуючи багато віршів у читанках, букварях та шкільних хрестоматіях. У двадцятих роках побачила світ окремими виданнями "Збірничок віршів для дітей" та три випуски літературних матеріалів для початкової школи під назвою "Ластівка", де вміщено її поезії й переклади.

Ціла низка віршів Марійки Підгорянки покладена на музику. Її перу належить також кілька п'єс, що ставились у самодіяльних дитячих колективах.

Радісно зустріла поетеса 17 вересня 1939 року, коли з матір'ю Україною возз'єдналися західні землі. Знаючи німецьку, чеську, польську мови, письменниця багато перекладала, та рукописи тих перекладів, як і чимало інших оригінальних її творів, загинули в пожежі рідної домівки у червні 1941 року під час нападу фашистів на нашу країну.

По війні, після тривалої й тяжкої хвороби, Марійка Підгорянка повернулася до

творчої роботи, її прийняли до Спілки радянських письменників. Померла Марійка Підгорянка у селищі Рудно поблизу Львова 1963 року, поховано її на Личаківському кладовищі.

Посмертно видані збірки віршів Марійки Підгорянки для дітей "Безконечні казочки", "Грай, бджілко!" та "Ростіть великі".

ЛІС

Шумить верхами буйний ліс –

Дуби, берези, буки.

Співає сойка, свище дрізд

І воркотять голубки.

Стрибає білка по верхах,

Дітей зозуля кличе.

Вітрець шепоче в галузках,

В ярку потік мугиче.

Цілує сонечко листки

У ніжній, теплій ласці,

Гриби наділи шапочки

Так само, як у казці.

СМЕРІЧКА

Дзвонить, грає срібна річка,

А в криштальну воду

Задивилася смерічка

Та й на свою вроду.

Гей, виросла ж та й висока,

Та нема їй пари:

Пиля воду із потоку

І сивої хмари.

Брала пахощі з повітря

У весняну пору;

Вибуяла так на вітрі,

Виросла угору!

ГАННУСИНА ПІСНЯ

Співаночки мої любі,

Де я вас подію?

Понесу вас в полонину,

З вітрами розвію.

А там будуть вівчарики

Вівці випасати,

Будуть мої співаночки

У траві збирати.

Будуть, будуть вівчарики

Білі вівці пасти,
Будуть, мої співаночки
В трембіточку класти.
СПІВАНКА ПРО МІСЯЦЬ
Ой місяць січень кличе Мороза,
Морозить лиця, щипає носа.
А місяць лютий вітрами дує,
На водах з льоду мости будує.
Березень-місяць льоди поломить,
Весняну пісню річка задзвонить.
Квітами квітень всіх привітає,
Усі садочки порозквітає.
Гей, травень прийде у дні чудові,
Простелить всюди трави шовкові.
А місяць червень луги покосить,
Червоним соком ягідки зросить.
А місяць липень гарячим літом
Обсипле липи пахучим цвітом.
А місяць серпень серпом задзвонить,
Достиглий колос додолу склонить.
Вересень-місяць добре газдує,
Овоч смачненький дітям дарує.
А місяць жовтень мряку розвіє,
В лісах, в садочках лист пожовтіє.
А листопад той жалю не має,
З дерев останнє листя зриває.
А місяць грудень на радість людям –
Сніжком присипле замерзле груддя...

ПРОБУДИЛАСЯ БРИНДУШКА

Пробудилася бриндушка:
день-дзень!
Смійся, квітко-подружко,
вже день!
Пробудилася пташка:
ціт... ціт...
Встань же, люба дитинко,
ледь світ!
Глянь же, сонечко ясне встає,
встає,
Все на світі прекрасне
дає:

Дає радість і силу
ураз,
І ту весноньку милу –
для нас!
ГОЛОСНІ ЗВУКИ
О-о-о –
Яєчко одно
Знесла курочка чорненька.
Знайшла дівчинка одненька –
О-о-о –
Яєчко одно.
А-а-а,
А яблучка два,
Два яблука червоненькі
Несе донечка для неньки,
А-а-а,
Аж яблучка два.
И-и-и,
А хлопчики три
В калабаню упали
І всі разом кричали –
И-и-и –
Тих хлопчиків три.
І-і-і –
Лошачки малі,
Є у них чотири ніжки,
Коло воза ідуть пішки –
І-і-і –
Лошачки малі.
У-у-у,
Песик на шнурку,
Цуценяток п'ять кудлатих
Полягало біля хати.
У-у-у,
Песик на шнурку.
Е-е-е,
Де-то мама, де?
Нема мами, пішла в поле,
Там бур'ян на ниві поле.
Е-е-е,
Ось вже мама йде!

ГОСТИННА ХАТА

Тесляре, тесляре, збудуй мені хижку
В зеленім садочку, в квітучім затишку.
Змуруй мені, муляре, піч та й рівненько,
Щоб в хаті зимою було всім тепленько.
Ти справ мені, столяре, двері й віконця,
Поріг від дороги, а вікна до сонця.
А ти мені, скляре, встав скло ясне в рамку,
Аби мені сонце світило від ранку.
Ковалю, ковалю, зготов мені ключик,
І сильні завіси, й замочок блискучий.
Я буду раденько замов відмикати,
Щоб ви не минали гостинної хати.

БАБУСИНА КАЗКА

Серед піль і нив
Добрий витязь жив.
Був хоробрий,
Мудрий, добрий,
Свій народ любив.
А в горах жив змії,
Звався Веремій,
Із печери
До вечері
Ходив на розбій.
Хлопців убивав,
В бран дівчат збирав,
А із діток-
Малоліток
Крівцю випивав.
Пішов плач і страх
По селах, містах -
Гинуть дітки
Малолітки
В змієвих зубах.
На подільську путь
Посли з гір ідуть:
— Рятуй, брате, плем'я наше
— Од змійових пут!
Витязь меч підняв,
На коні помчав -
Ясним мечем змію з плечей

Сім голів із тям.
Гейби шум ста рік,
Б'є радісний крик:
— Слава витязю навіки,
Славен він навік!
Що на поміч став,
Що народ спасав,
Що тих діток-малоліток
Змієві не дав!